

Pravi Alojzije Gonzaga

Giovanni Arledler SJ*

Obilazeći u Rimu tzv. „sobe“ ili „kapele“ sv. Alojzija Gonzage, može se na neki način doživjeti razmak — oko četiri i pol stoljeća — između njegova i našeg vremena, ali također suvremenost, jer neke njegove vlastite stvari — križ, stvari za svakodnevnu uporabu, pisma napisana krasopisom — čini se upućuju posjetitelja (kao što bi kip u prirodnoj veličini u velikom salonu mogao oživjeti i postaviti jedan od svojih omiljenih razgovora) na Božje prvenstvo nad svom stvarnošću i, prema tome, na bezvrijednost s kojom se moramo odnositi prema svemu ostalom, a u stvari nalazeći se toliko daleko od sličnih razmišljanja i stavova.

Sve do prije nekoliko godina nije bilo potrebno naglašavati važnost osobe Alojzija Gonzage u Crkvi jer je statistika njegove popularnosti pokazivala kako se nalazi na desetom mjestu među najistaknutijim svecima, poslije Franje Asiškog, Ante Padovanskog, Rite iz Cascie, oca Pija, pape Ivana, Majke Terezije iz Kalkute, don Bosca, Ivana Pavla II. i Terezije iz Lisieuxa. Oduvijek nije bilo mnogo onih koji su znali da je Talijan (prezime za neke zvuči više španjolski) i redovnik Družbe Isusove.

Upravo pripadnost Družbi Isusovoj upućuje na jednu različitost, koja nadasve pomaže bolje razumijeti svjedočanstvo njegova života, iz kojega ćemo pokušati naglasiti ono sržno: svaki dobar isusovac, polazeći od samog utemeljitelja Reda Ignacija Lojolskog, nastoji se poistovjetiti s vlastitim poslanjem — koji put do u tančine određenim od samog pape — neprestano se pitajući: „Kako bi se ponašao Isus u ovoj situaciji?“

Taj neprestani proces poistovjećivanja trebao bi malo–pomalo pridonostiti tomu da se drug Isusov uistinu poistovjeti s Gospodinom, i tako u isto vrijeme njegova osobnost (mislimo također na jedan čvrst karakter kao što je bio zaštitnik misija Franjo Ksaverski) izgubi mnoge svoje karakteristike. Tako Alojzije mali markiz, Alojzije mali paž, Alojzije mladi pokornik¹ postaje brzo drug Isusov, koji se pred subraćom istroši u kratkom roku, zanosno dajući vlastiti život jer je uvijek želio biti sjedinjen s Gospodinom u vječnom životu.

* Giovanni Arledler SJ, pisac, Rim, Italija. — Članak je tiskan 17. ožujka 2018. u *La Civiltà Cattolica*, 169(2018), 4026, 585–597. Prijevod s talijanskoga: mr. sc. Stipo Balatinac SJ

1 Vide se tri autentična portreta — drugi od El Greca — postavljene jedan za drugim na stranicama izvan teksta u knjizi M. Paganella *San Luigi Gonzaga: Un ritratto in piedi* (Milano, Ares, 2016).

Problematično rođenje

Alojzije se rodio u mjestu Castiglione delle Stiviere 9. ožujka 1568. od oca Ferrantea Gonzage, markiza od Castiglionea i princa Svetog Rimskog Carstva, i majke Marte, rođene Tana, s imanja Santena da Chieri blizu Torina, dame španjolske kraljice Izabele di Valois. Također je Ferrante često posjećivao španjolski dvor, kao vojni zapovjednik. Alojzijevi roditelji kao vjernici dobro su se pripremili na brak, a imali su i pristanak roditelja i vladara kojima su služili.

Alojzije je bio prvo od osmero djece, od kojih su neki umrli nakon poroda ili kasnije. I sam njegov porod bio je problematičan, i s obzirom na njegov život i s obzirom na život majke, a prije nego se dijete „potpuno porodilo“² — kako piše pater Virgilio Ceparì, najkompetentniji njegov biograf, kojega ćemo u nekim prilikama navoditi — babica ga je krstila, a roditelji su ga stavili pod zaštitu Blažene Djevice, zavjetujući se otići u Loreto. Ceremonija krštenja obavljena je 20. travnja iste godine, u crkvi svetih Nazarija i Celza, uz predvođenje mons. Giovannija Battiste Pastorijsa, nadžupnika Castiglionea.

Od malena je Alojzije djelovao prilično inteligentno, majka ga je poučavala molitve i način ponašanja s obzirom na njegovo podrijetlo. Poučavanje se odnosilo na njegov plemićki položaj, tako da ga je primao i od velikih europskih obitelji, kao primjerice Estensi, Medici i druge. S obzirom na svoju dob i mogućnosti Alojzije je učio latinski, druga područja znanosti, uglađeni način ponašanja, služeći se primjerima vlastitih predaka, a također onih s dvorova Firence i Španjolske, gdje se već nalazio s roditeljima ili bez njih.

Nezgoda s topom

Otac, koji je u njega polagao sve nade gledajući budućnost svoje loze, želio ga je već od četvrte godine podučiti vojničkomu načinu života i naredbama, praveći mu čak ratnu opremu i oružje kao igračke, i vodeći ga sa sobom u Casalmaggiore (koristeći imanje koje su Gonzage imale u Monferratu) u razdoblju nakon bitke kod Lepanta (7. listopada 1571.), kada se kršćanska vojska pripremala zadati odlučujući udarac otomanskim snagama na teritoriju današnjeg Tunisa.

Alojzije je proveo s ocem u Casalmaggioreu vrijeme od zadnjih mjeseci 1572. do početka lipnja 1573., u kojem je jednom zgodom pucajući iz jedne male puške, a ugledajući se u vojnike, spržio barutom čitavo svoje lice. Jednom drugom prilikom, oko godinu dana poslije, dok su svi odmarali, napunio je jedan top i ispalio plotun, izazvavši veliku buku, a riskirajući da bude ozlijeđen od kontra udarca samog oružja. Izbjegao je kaznu oca samo zbog zalaganja vojnika, koji su se zabavljali gledajući tog dječaka tako neustrašivog i živahnog.

2 V. Ceparì, *Vita del Beato Luigi Gonzaga*, Roma, Corbelletti, 1636, str. 6.

Alojzije postaje velik i ozbiljan

To vrijeme provedeno s ocem ne bi imalo nekakve posljedice na njegov život da Alojzije nije naučio u kontaktu s vojnicima nedolične manire i vjerojatno čak i psovke. Kada je postao toga svjestan, što može zahvaliti blago predočenim i sročnim primjedbama svojeg učitelja u firentinskom razdoblju Piera Francesca Del Turca, u prvo vrijeme samo si je to uzimao na znanje, ali nakon toga nije si dao mira kao da bi se radilo o smrtnim grijesima. Za nedostojne riječi zahtijevao je od vojnika oduzimanje baruta za jedan hitac, za punjenje topa. Velika odgovornost koju je pokazivao prema tim možebitnim grijesima objašnjava nesvjesticu u trenutku prve ispovijedi u Firenzi. Po svjedočanstvu mnogih, uključujući kardinala Bellarina, koji mu je bio duhovnik i ispovjednik zadnjih godina života, to su bili vjerojatno jedini grijesi koje je učinio Alojzije u čitavom svojem kratkom životu.

Vrativši se u Castiglione, Alojzije je pokazivao najveću revnost u svemu što je činio i jednu zrelost, između šeste i sedme godine, koju je izrazio riječima: „Gospodo majko, vi ste rekli da biste željeli jednog sina redovnika: vjerujem da vam se Bog smilovao [...] i vjerujem da sam ja taj redovnik“.³ Neki su sluge i rodaci, u svjedočanstvima procesa za beatifikaciju, tvrdili da se Alojzije svima obraćao takvim riječima, bez imalo neozbiljnosti. Osobito ako je imao kakvu primjebdu ili prijekor, to je činio na način i s riječima tako posebnima da se nije moglo sumnjati da Duh Sveti govoraše preko njega.

Na dvoru obitelji Medici

Don Ferrante, nakon pohoda u Tunis, pripremajući se vojno u Casalmaggioreu, bijaše okupiran i drugim putovanjima te također boravkom od nekoliko mjeseci na dvoru u Španjolskoj, od listopada 1575. do srpnja 1576. godine. Kada se konačno vratio u Castiglione, našao je svojeg prvijenca prilično drugačijeg nego ga je ostavio, već sklonog zadovoljiti majčinu želju — gotovo pa i sa zavjetom — da ima jednog sina redovnika.

Među manje istaknutim događajima iz Alojzijeva života ne smijemo prešutjeti da je oko šeste godine obolio od malarije, kojom ga je zarazio brat Carlo. Tijekom 1576. godine, u strahu od kuge koja se od sjevera širila Italijom, čitava se obitelj preselila u Monferrato, a nakon nekog vremena don Ferrante, liječeći se od kostobolje, premjestio se u Bagni di Lucca, vodeći sa sobom Alojzija i „drugorođenog“ Rudolfa, koje je poslije ostavio u Firenci na dvoru obitelji Medici, nadajući se da bi to moglo utjecati na njihovu kulturnu naobrazbu i na budućnost upravljanja.

Možda Ferrante nije bio svjestan moralnih problema koji su mučili tu obitelj (a postali su im vlastiti), osobito za vrijeme velikog vojvode Frnacesca I., koji je bio povezan s Biancom Cappello, udovicom iz Venecije. Alojzije je ipak imao

3 V. Cepari, *Vita del Beato Luigi Gonzaga*, str. 16.

koristi od onoga što je učinio. Igrajući se i šaleći se više puta s bratom i s, gotovo vršnjakinjama, kćerima velikog vojvode Anom, Eleonorom i Marijom.

Upravo u Firenci, s devet godina, u crkvi Presvetog Navještenja, prisjećajući se kako je Djevica Marija čitavu sebe predala Gospodinu, Alojzije se privatno zavjetovao potpuno posvećujući se Bogu: bio je to zavjet kojeg se držao posve vjerno.

Prva ispovijed

Za vrijeme boravka u Firenci Alojzije je obogatio svoj duhovni život s prvom ispovijedi kod p. Francesca de la Torre iz Družbe Isusove, rektora isusovačkog kolegija u gradu, u crkvi sv. Ivana evanđelista. Crkva se nalazi ispred palače Medici i u tom periodu bila je posjećena također kao ona koja je postala sv. Marija Maddalena de'Pazzi. Već smo nešto dali naslutiti o tom događaju. Kako također pripovijeda Ceparì, Alojzije se pripremao u kući „pomno i vrlo marljivo i kasnije je stao pred ispovjednika s potpunim poštovanjem i uvažavanjem, a s velikom zbnjenošću i sramom, kao da bi bio najveći grješnik na svijetu: i odmah nakon što je kleknuo pred ispovjednika pao je u nesvjest i bilo je potrebno da mu kućni učitelj Pier Francesco Del Turco pomogne i vrati ga u kuću“.⁴

Vrativši se u Castiglione, nakon što je oko šest mjeseci proveo u Mantovi, 1577. Alojzije je čitao jedan kratki izvadak na latinskom iz knjige *Summa Doctrinae Christianae* svetog njemačkog isusovca Petra Kanizija, koja u nekim izdanjima na početku, osim molitava za studente, sadržavala je Svakodnevne meditacije, od kojih je svaka sadržavala jednu Isusovu krjepost i završavala s molitvom. Kanizije je, uz to, stavio na početku knjige jedan kratak uvod objašnjavajući mislenu molitvu, i tako je iz toga mladi Alojzije naučio taj način molitve koji prije nije prakticirao, posvećujući se ponajviše liturgiji časova, nekim psalmima i krunici.

Čitanje *Pisama iz Indije*, tiskanih u Španjolskoj i na talijanskom u Veneciji, emotivno ga je približilo Družbi Isusovoj. Prije je razmišljao tražiti ulazak u karmelićanski red, jer je jako cijenio život Terezije Avilske: s ganućem je doživio njezinu smrt 15. listopada 1582. Jedna misao vodila ga je i prema ulasku u franjevački red zbog bratića Annibala, koji je obukao franjevački habit, ali i postao biskup Mantove.

Prva pričest

Godine 1580. kardinal Karlo Boromejski — imenovan od Grgura XIII. apostolskim vizitatorom biskupija lombardijske provincije, posjećujući brešansku biskupiju, došao je i u Castiglione, gdje je 22. srpnja propovijedao u crkvi svetih Nazarija i Celza. Alojziju, koji ga je došao posjetiti, savjetovao je pričestiti se i tako mu je on sam podijelio Prvu pričest u istoj toj crkvi i isti taj dan. To je oso-

4 V. Ceparì, *Vita del Beato Luigi Gonzaga*, str. 22.

bito potvrdio 1608. — kada je već počeo proces o preispitivanju Alojzijevega života — Clemente Ghisoni, koji je bio član obitelji od njegove sedme godine do ulaska u Družbu Isusovu.

Poslije tih događanja Alojzije je zajedno sa svojim roditeljima otišao u Španjolsku, u pratnji Marije Austrijske, kćeri Karla V. i sestre Filipa II. Jedno vrijeme bio je paž don Diega, sina Filipa II. i prijestolonasljednika. Pamti se da je jednom mladi princ, ljut zbog lošeg vremena, zapovijedio vjetru da prestane i nakon toga ga je Alojzije ukorio jer su takve stvari u načelu moguće samo Bogu Svemogućemu. Kada je to saznao kralj, bio je zadovoljan što mu je sin dobio takvu poduku.

Alojzije je živio na dvoru, ali je odbijao sudjelovati u razuzdanom načinu života: studirao je, i to s velikim uspjehom, jezike, znanosti, matematiku, filozofiju i teologiju; šetao je s osobitom čednošću i sabranošću; oblačio je već iznošenu odjeću; izbjegavao je gledati ljude u lice, usmjeravajući se na duhovne misli i molitve, dotle dok nije odlučio postati svećenik, iako još neodlučan u koji bi red ušao.

Nakon molitava i meditacija, nadahnut na to Gospom u kapeli Navještenja u carskom kolegiju Družbe u Madridu (upravo zbog toga je slika kasnije dobila naslov *Gospa od Dobrog savjeta*) 15. kolovoza 1583. odlučio ući u Družbu Isusovu zbog četiri razloga. Prvo, kao novi Red ima izvornu snagu bez mnogo promjena. Drugo, zavjetuje se ne prihvaćati crkvene časti, osim po papinoj zapovijedi. Treće, Red ima škole i kongregacije za pomaganje mladima. Četvrto, Red je do kraja usmjeren prema borbi protiv krivovjerja i na obraćenje Indija, Japana i Amerika.⁵

Očeva velika protivljenja

Alojzije je priopćio svoju odluku roditeljima, ali otac, iako je možda bio uvjeren da je pozvan od Boga, nije mu mogao dati odobrenje za odlazak, nego ga je na razne načine zaustavljao: obraćao se raznim crkvenim uglednicima moleći ih da uvjere Alojzija da može služiti Bogu i u svjetovnom životu. S različitim izgovorima zaduživao bi ga da vodi razne poslove u njegovo ime, posjećuje rodbinu i velikaše, ali Alojzije je ostao čvrst kod svoje odluke, izvršavajući zaduženja s velikom revnošću i izvrsnom spretnošću, no uvijek jednostavno obučan — tako da je navlačio na sebe kritike i prekoravanja — i povlačeći se, kolikogod je mogao, u molitvu u zabačene kutove različitih boravišta.

Kad se vratio u Castiglione, prvo ga je sam vojvoda od Mantove Gugliermo, a zatim i stric Alfonso Gonzaga, od kojega je trebao naslijediti titulu markiza dvorca Goffredo, nagovarao da u najmanju ruku postane svjetovni — dijecezanski svećenik, a ne jednog reda kao što su isusovci, kod kojih se mora svega odreći. Oni, nakon što su vrlo srdačno razgovarali s mladićem, ostadoše zadivljeni

5 Ti motivi, koje smo prenijeli u smislu i na način kao Cepari, nalaze se također u: M. Paganella, *San Luigi Gonzaga*, str. 142.

njegovim krjepostima i utješeni tolikom ljubavlju prema Bogu, sve dok se i sam don Ferrante nije morao pomiriti s čvrstom voljom svojeg sina, nakon jednog presudnog događaja: Alojzije, oštro prekoren jer se udaljio od dvorca bježeći u jedan samostan fratara manje braće, prisiljen vratiti se, zatvorio se u svoju sobu plačući i moleći Boga da mu dadne snage i ustrajnosti. Otac, boreći se između toga da ne uvrijedi Boga i da ne izgubi tako voljenog sina, zadužio je upravitelja da vidi što se događa. Odkrinuvši malo vrata Alojzijove sobe, ugleda ga kako plačući kleči pred jednim raspelom i zadaje si pokore. Otac, ožalošćen i pogoden time što je vidio, popusti i napisa kardinalu Scipioneu Gonzaga neka ponudi patru generalu Družbe Isusove Claudiju Acquavivi njegova sina, „najvrjedniju stvar i najveću nadu što imah na ovom svijetu“,⁶ frazu koju je ponovio u pismu predstavljajući za novicijata.

Alojzije potpisuje odricanje od dobara

Zahtjev je, naravno, bio prihvaćen i Alojzije je bio određen za novicijata u Rimu. Pripremala se pismena forma odricanja od svakog prava na titulu markiza, a u korist brata Rudolfa, te također od svakog nasljedstva na druge posjede koji bi mu mogli pripasti. Pismo je dano na provjeru različitim doktorima prava i Senatu u Milanu, da ne bi ostale nikakve nejasnoće te da bi se moglo poslati, uz pomoć Eleonore Austrijske, vojvotkinje od Mantove, njegovu kraljevskom veličanstvu, bez čijeg se pristanka nije mogao ostvariti prijenos tog prava.

Nakon toga i nakon što su obavljene druge dužnosti i posljednji temeljni ispit zvanja, što je proveo isusovac Achille Gagliardi, koji se nalazio u Milanu u San Fedeleu, te nakon što je primljen pristanak kralja, napokon 2. studenoga 1585. u palači svetog Sebastijana, sjedištu markiza od Mantove, potpisano je odricanje: nakon molitve u svojoj sobi i blagoslova kojeg je primio u talaru Družbe Isusove, Alojzije se predstavio u dvorani izazivajući veliko ganuće nazočnih. Poslije, oprostivši se od svih, dao se na put.

U Družbi Isusovoj

Nakon priličnog kruženja po centralnoj Italiji zbog opasnosti od zaraze kugom, Alojzije se zaustavio u Loretu, želeći se pokazati vjeran zavjetu svojih roditelja kojeg su učinili za vrijeme njegova rođenja. U drugoj polovici studenoga stigao je u Rim te 28. istog mjeseca ušao u novicijata svetog Andrije na Kvirinalu pod rednim brojem 828. Znakovito je da mu nisu dali da napravi popis donesenih stvari, što je bilo uobičajeno no ne baš tako nužno, jer su bili sigurni u njegovo zvanje, dakle sigurni da neće više potraživati svoje stvari. Križ koji je ponio sa sobom sačuvan je u sobi današnje sakristije njegovih „sobica“.

⁶ M. Paganella, *San Luigi Gonzaga*, str. 139.

Smrt oca

Nisu prošla ni dva mjeseca a don Ferrante je umro. U zadnje vrijeme posvetio se jednom načinu života punom pobožnosti i sabranja, na veliku Alojziju utjehu, koji je inače u kontinuitetu želio primjenjivati na svoj vjerski život ono što je naučio od oca: kada jedna osoba izabere nešto učiniti, mora se truditi učiniti to s najvećom mogućom savršenošću.

Tako je u razdoblju novicijata, kao i poslije u skolastikatu, bio obilježen potpunom poniznošću, poslušnošću, iskrenošću, mrtvljenjem i molitvom, u izvršavanju svih pravila, kao što je potpuno održavanje šutnje i savršenu skromnost u izražavanju i riječima, tako da je izazivao divljenje magistra novaka, ispovjednika i svih koje bi susretao.

Često su ga slali u kuću profesora da posluži kod sv. mise. Šest mjeseci boravio je u Napulju u nadi da bi promjena zraka mogla koristiti protiv njegovih učestalih glavobolja. Na koncu je bio primljen u Rimski kolegij, gdje je nastavio sa studijem metafizike, logike i fizike s jako dobrim učinkom. Nakon toga nastavio je teologiju, a profesori su se divili njegovoj inteligenciji i marljivosti. Održavao je dobre odnose sa svim podučavateljima, koje je također često konzultirao i izvan redovite nastave, govoreći uvijek latinski i s jednim stavom dubokog poštovanja.

Prvi zavjeti

Nakon što su prošle dvije godine i nekoliko dana sabranja i duhovnih vježbi, 25. studenoga 1587. na spomendan sv. Katarine Aleksandrijske (isti dan u kojem je ušao u novicijat, Alojzije je položio zavjete siromaštva, čistoće i poslušnosti u kapelici koja se i zove „od zavjeta“, za vrijeme sv. mise koju je predvodio rektor p. Vincenzo Bruno.

25. veljače 1588. u crkvi sv. Ivana Lateranskog primio je prvu tonsuru s mnogim drugima iz Družbe, među kojima i maronit Abramo Giorgio, koji je 1595. podnio mučeništvo na području Roga Afrike.

Njegov dan bio je ispunjen i uvijek obilježen dubokom ljubavlju: prema onom kako je odredio sv. Ignacije u Konstitucijama Družbe Isusove, pomagao je u kućnim poslovima, primjerice u kuhinji. Podučavao je djecu katekizam, pratio je patre u posjetima zatvoru i bolnici, ispunjavajući i vanjski i unutarnji odgoj, jer „nutarnje vrjednote moraju davati snagu izvanjskima“.⁷

Od svega toga prikupio je kardinal Robert Bellarmino u svojim izvrsnim dokumentima, u kojima je, kada je upozoravao studente kako bolje meditirati, često govorio da je to naučio od „našeg Alojzija“. S odličnim intelektualnim sposobnostima Alojzije je znao spojiti i veliku diplomatsku sposobnost, što je pokazao kada je, na traženje obitelji, bio poslan u Mantovu, zbog spora oko imanja u Solferinu između svojeg brata Rudolfa, kojemu je prepustio titulu markiza, i

7 Konstitucije Družbe Isusove, X. dio, 2 (br. 813).

vojvode od Manotove. Razriješio je spor s velikim uspjehom, dajući između ostalog i pouzdane savjete svom bratu gledajući i na njegov privatni život.

Odavde je otišao na jedno vrijeme u Milano, stalno provodeći strog život, ne umanjujući poslušnost, a propovijedajući i vodeći samo duhovne razgovore. I baš u Milanu, malo prije povratka u Rim, imao je jedno videnje u kojem je shvatio da će uskoro umrijeti te zato mora služiti Gospodinu na najsavršeniji način i s potpunim odmakom od svijeta.

Put povratka bio je dug: nakon jedne pauze u Sieni, gdje se pričestio u sobi sv. Katarine i gdje je propovijedao mladima Marijine kongregacije u kolegiju, stigao je u Rim, srdačno primljen od patara Rimskog kolegija, koji su željeli uživati u razgovoru s njim.

Posljednji dani

U posljednjim mjesecima njegova života superior mu je dodijelio jednu sobicu samo za njega na vrhu jednog stubišta, nisku usku s prozorčićem na krovu, u koju je stao samo krevet, stolica i klecalo, koje mu je koristilo i kao stol za učenje: tu se mogao mirno odmarati i moliti.

Godine 1591. velika bijeda u selima oko Rima prouzročila je veliki priljev pučanstva u grad, doprinoseći širenju kuge i tifusa. Uz već postojeće bolnice general pater Acquaviva želio je otvoriti i jednu isusovačku za čitavo vrijeme trajanja epidemije, gdje će moći doći skolastici pomagati bolesnima i kamo će moći donositi na oporavak umiruće s ulica. Među njima i Alojzije se dao na tu službu, birajući uvijek najnapuštenije, one od kojih su drugi bježali zbog užasnog stanja. Na koncu jedna jaka groznica bacila ga je u krevet, tako da nije bila kuga ta koja ga je odvela u smrt: „On je umro nakon jednog perioda brze i rastuće iscrpljenosti organizma; umro je zbog svoje požrtvornosti, zbog svoje ljubavi koju je pokazivao da bi odgovorio na krik patnje koja mu je dolazila od patnika, u pozivu samoga Krista koji treba utjehu i pažnju u tolikim bolesnima. ‘Ono što ste učinili jednomu od moje najmanje braće, meni ste učinili’ (Mt 25,40).“⁸

Alojzije je majci napisao dva lijepa pisma — od kojih je jedno uvršteno u službu čitanja za njegov spomendan — pokazujući radost što umire mlad, prije nego što bi mogao na neki način „zabrljati“, da dođe svom Gospodinu. Nakon što je tražio da bude položen na голу zemlju — što mu nije bilo odobreno — i nakon što je primio popudbinu, šapćući *Rado umiremo, rado umiremo*, preminuo je u osmini Tijelova, u osvit petka, 21. lipnja 1591. godine.

Blažen i svet

Preskočit ćemo priču o više puta premještanim posmrtnim ostatcima zbog dugotrajnih radova u dovršenju veleborne crkve sv. Ignacija. Godine 1699. njegovi

8 P. Molinari (ur.), *In Cristo Gesu: Profili spirituali*, Milano, Ancora, 1974, str. 86.

posmrtni ostatci bili su položeni u velikoj kapeli desne poprečne lađe — koju je projektirao Andrea Pozzo — ispod oltara, kao dar obitelji Lancellotti. Za vrijeme pape Pavla V. u Costiglioneu, u prisutnosti majke i žene brata Francesca, koji je naslijedio titulu markiza nakon smrti Rudolfa, 28. srpnja 1604. u crkvi svetih Nazarija i Celza Alojzije je službeno proglašen blaženim.

Nakon dugog procesa i brojnih svjedočanstava, 1726. papa Benedikt XIII., u svečanom obredu u Bazilici sv. Petra, proglasio ga je svetim, zajedno s mladim Stanislavom Kostkom, a tri godine kasnije proglasio ga je zaštitnikom mladeži i studenata. Papa Pio XI. potvrdio je to imenovanje 1926. godine.

Čuda, koja su se pridavala njegovu zagovoru umnažala su se odmah nakon njegove smrti, a u čitavoj Italiji, napose u Rimu, širio se kult tog mladića, sada već u nebeskoj slavi, kako ga je vidjela u videnju sv. Maria Maddalena de' Pazzi i kako je kardinal Bellarmino potvrdio u jednom svojem pisanom svjedočanstvu.⁹

Slava i ostavština Alojzija Gonzage

Zgodno je završiti zaustavljajući se na drugim pojavnostima svetosti i na tome što nam je ostavio Alojzije Gonzaga, bilo da ga bolje upoznamo, bilo da nademo druge razloge zbog kojih će biti cijenjen i u naše vrijeme. Nakon ulaska u Družbu, zbog uputa koje je sam sv. Ignacije dao subraći i vježbenicima, Alojzije je smanjio vlastite pokore, premda bi ispovijedao da ublažavanje predstavlja za njega još veću muku.

Mnogi su potvrdili njegovo veliko nastojanje u služenju i u savjetovanju s drugima, što je on pokušavao stalno poboljšavati, ne toliko u sadržaju što bi radio ili govorio, nego na način, takt, finoću, ponašajući se — tako kako je to činio i sa slugama — ne kao markiz, nego kao jedan od obitelji.

Alojzije je imao vrlo živ osjećaj za mistično tijelo, tj. Crkvu, i to je, nakon što je to shvatio, živio s osobitim intenzitetom predanosti u misijama u Rimu, u Europi, i u čitavom svijetu, na način da mnogi to tumače sličnošću s Terezijom iz Lisieuxa, koja je umrla sa samo 24 godine, a zaštitnica je misija.

Druga dodirna točka s Malom Terezijom je poveznica s „malim putem“ ili po Alojziju — „prećacem prema savršenstvu“, po dubokoj molitvi kroz koju se gleda svaka stvar sjedinjena s Bogom u perspektivi spasenja. Pisma i mali broj pobožnih spisa koji su od njega ostali upućuju na mišljenje da bi se razvio u jednog glasovitog teologa.

Nastojanje brata Francesca i drugih članova obitelji, kao kardinala Scipionea Gonzage, urodilo je Alojzijevim proglašenjem blaženim za manje od 15 godina nakon smrti, a bili su oni spremni odmah poraditi i na proglašenju svetim da isusovački poglavari nisu inzistirali na tome kako je prikladnije prije njega proglasiti svetim utemeljitelja Družbe Isusove Ignacija Lojolskoga.

9 Usp. V. Cepari, *Vita del Beato Luigi Gonzaga*, str. 301.

Na popisu onih koji su ga kroz stoljeća na poseban način štovali nalazimo don Bosca, sv. Gabrijela dell'Addolorata te nama najbliže sv. Ivana Pavla II. i kardinala Martinija, koji mu je posvetio dvije dragocjene molitve.¹⁰ Spomenuti Ivan Pavao II. proglasio ga je 1991. također zaštitnikom oboljelih od kopnice (AIDS).

Prigodom 450. obljetnice rođenja sv. Alojzija papa Franjo proglasio je Jubilarnu Alojzijevu godinu, s početkom 9. ožujka, s pripadajućim potpunim oprostima u uobičajenim uvjetima. Potrebno je posjetiti relikviju tijela sv. Alojzija u crkvi sv. Ignacija u Rimu ili koju drugu crkvu posvećenu njemu u čast. Za bolesnike je dovoljno pomoliti se pred slikom Sveca.

10 Usp. G. Arledler, *San Luigi Gonzaga: Un regno per il Regno*, Gorle (Bg), Velar, 2012, str. 42.